

21.4.1989

Työeläkelaitoksille

TULEVA AIKA JA TULEVAN AJAN PALKKA

Työeläkelaitoksille on yleiskirjeen A 31/88 liitteenä lähetetty hallituksen esitykset eduskunnalle laeiksi TEL:n, LEL:n, MYEL:n, YEL:n ja MEL:n muuttamisesta ja yleiskirjeen A 1/89 liitteenä presidentin esittelyssä vahvistetut lakitekstit. Lait tulivat voimaan 1.1.1989.

Tässä yleiskirjeessä selostetaan näiden lainmuutosten soveltamisessa esiintulevia kysymyksiä.

Eläketurvakeskus on aikaisemmin antanut ohjeita tulevaa aikaa koskevien asioiden soveltamisesta mm. yleiskirjeissään 16/71, 27/78 ja 18/81. Tämä yleiskirje täydentää näissä yleiskirjeissä olevia ohjeita.

ELÄKETURVAKESKUS

Tapio Karsikas

Ilkka Savoheimo

HEA14

21.4.1989

TULEVA AIKA JA TULEVAN AJAN PALKKA

Sisällysluettelo	Sivu
1 LAINMUUTOSTEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	3
2 SAIRAUSSVAKUUTUSLAIN MUKAISET PÄIVÄRAHAT JA TULEVA AIKA .	4
2.1 Uusi säännös	4
2.2 SVL:n mukaiseen päivärahaan rinnastettavat muut korvaukset	5
2.3 Soveltamisala	6
2.4 Voimaantulo	6
3 TULEVAN AJAN OIKEUDEN MÄÄRÄYTYMINEN	7
3.1 Tulevan ajan liittämisen	7
3.2 LEL-ansiot ja tulevan ajan oikeus	8
3.3 TaEL-ansiot ja tulevan ajan oikeus	9
3.4 Rinnakkainen työskentely ja tulevan ajan oikeus. . .	9
3.5 Vanhuuseläkkeen tulevan ajan oikeus.	11
3.6 Julkinen sektori ja tulevan ajan oikeus.	12
3.7 Voimaantulo	12
4 LYHYIDEN TEL-TYÖSUHTEIDEN TULEVAN AJAN PALKKA (NS. TASOITUSPALKKA).	12
4.1 Tasoituspalkan laskeminen	12
4.2 Uusi eläketapahtuma (TEL 6 §:n 4 mom.)	17
4.3 Eläkepalkan harkinnanvarainen tarkistaminen.	17
4.4 Voimaantulo	17
5 LEL:N MUKAISTEN TULEVAN AJAN ANSIOIDEN LASKEMINEN	18
6 MYEL:N MUKAISEN TULEVAN AJAN TYÖTULON MÄÄRÄÄMINEN	20
7 YEL-TOIMINNAN TEKNINEN KATKAISU	23
7.1 Teknisen katkaisun edellytykset	23
7.2 Eläkkeen laskeminen	24
7.3 Teknisen katkaisun poistaminen	25
7.4 Voimaantulo	25
8 MUUTOSTEN VAIKUTUS YHTEENSOVITUSPERUSTEESEEN	25
9 TYÖTTÖMYYSLISÄÄN OIKEUTTAVA TYÖTTÖMYYSAIKA	26
LIITTEET:	
Liite 1	
Liite 2	

21.4.1989

1

LAINMUUTOSTEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

TEL 6 §:n 3 momenttiin lisättiin säännös, jonka mukaan 360 päivän jälkikarenssiaikaa laskettaessa jätetään työntekijän ilmoituksen johdosta huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta työntekijä on kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen työkyvyttömyyden alkamista saanut sairausvakuutuslain (SVL) mukaista päivärahaa. Samoin jätetään huomioon ottamatta sellaiset päivät, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei työntekijä olisi saanut SVL:n 27 §:n 1 momentissa tarkoitettua sairaudesta, viasta tai vammasta johtuvan työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa vastaavaa korvausta jonkin muun lain mukaan. Vastaava muutos on tehty myös LEL:n 7 §:ään.

TEL 6 §:n 3 momenttia on muutettu myös siten, että tuleva aika liitetään pääsääntöisesti vähintään kuusi kuukautta kestäneeseen työsuhteeseen. Aikaisemmin tämä aika oli neljä kuukautta. Valtion eläkelakiin (VEL), kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakiin (KVTEL) ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakiin (KiEL) ei ole vielä tehty vastaavaa muutosta. Julkisen sektorin eläkkeitä laskettaessa tuleva aika liitetään edelleenkin pääsääntöisesti vähintään neljä kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen.

Jos tuleva aika liitetään alle kuusi kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen, tulevan ajan palkka laskeetaan ns. tasoituspalkkana uuden TEL 7 §:n 3 momentin säännöksen mukaan.

LEL:n mukaisen tulevan ajan palkan laskemista on myös muutettu. Jos tuleva aika määräytyy vain LEL:n mukaan, LEL-vakuutusvuoden aikana TEL-työsuhteessa saadut ansiot otetaan huomioon LEL-keskipalkkaa laskettaessa (LEL 7 §:n 1 momentti).

MYEL:n mukaisen tulevan ajan eläkkeen perusteena olevan työtulon laskemista on muutettu (MYEL 8 §:n 8 mom). Uuden säännöksen mukaan tämä työtulo lasketaan työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen 4 - 8 vuoden työtulojen perusteella.

Myös YEL:n mukaisen eläkkeen määräämistä on muutettu (YEL 7 §:n 3 mom). Uuden säännöksen mukaan YEL-toiminta voidaan katkaista eläkkeen määräämistä varten erillisiksi jaksoiksi, jos työtulon määrää on olennaisesti muutettu.

21.4.1989

Lisäksi työttömyyslisiin oikeuttavan työttömyysajan määräytymiseen on tullut muutos. (TEL 7 b §:n 4 mom)

2

SAIRAUSVAKUUTUSLAIN MUKAISET PÄIVÄRAHAT JA TULEVA AIKA

Täysitehoisen eläkkeen myöntäminen edellyttää, että työntekijän viimeinen työsuhde on päättynyt TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittaman jälkikarenssin aikana. Tätä 360 päivän jälkikarenssiaikaa laskettaessa ei oteta huomioon työttömyyspäivärahapäiviä eikä niitä päiviä, jolloin työntekijä on ollut opintovapaalla. Lisäksi naispuolisen työntekijän oikeus tulevaan aikaan säilyy enintään yhdeksän vuoden ajan, jos hän on koko tämän ajan hoitanut kolmea vuotta nuorempaa lastaan.

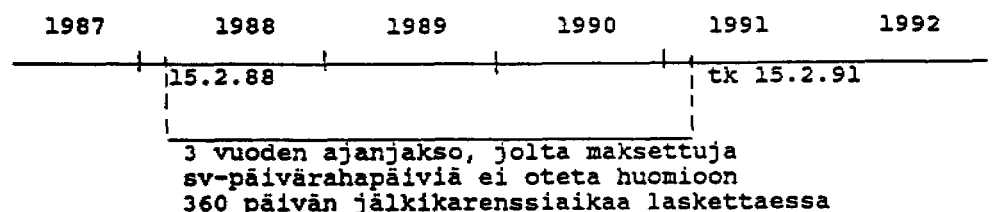
Aikaisemmin 360 päivän jälkikarenssiaikaa laskettaessa on mukaan luettu ne päivät, joilta työntekijä on saanut työkyvyttömyyden vuoksi sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa. Käytännössä esimerkiksi työttömyyseläke on saattanut jäädä vapaakirjaeläkkeeksi sen vuoksi, että työntekijän ilmoittautuminen työvoimatoimistoon työttömäksi työnhakijaksi on viivästynyt työsuhteen päättymisen jälkeen olleen sairausvakuutuspäiväraajakson vuoksi.

2.1

Uusi säännös

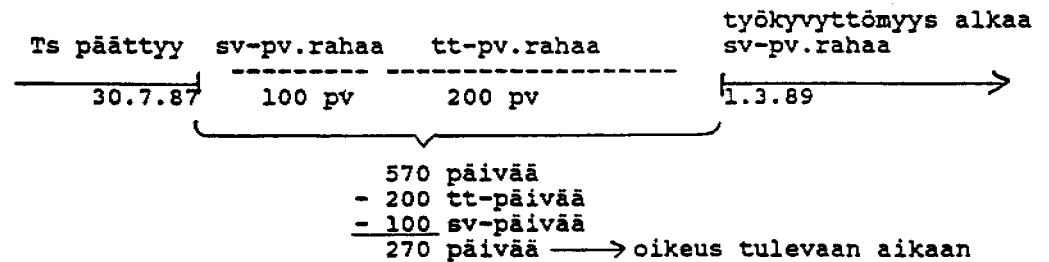
Epäkohdan korjaamiseksi TEL 6 §:n 3 momenttia on muutettu. Uuden säännöksen mukaan jälkikarenssiaikaa laskettaessa ei oteta huomioon niitä päiviä, joilta työntekijä on kolmen viimeisen vuoden aikana välittömästi ennen eläketapahtumaa saanut sairausvakuutuslain mukaista päivärahaa. Samoin ei oteta huomioon sellaisia päiviä, joilta päivärahaa olisi suoritettu, jollei työntekijä olisi saanut työkyvyttömyyden vuoksi maksettavaa korvausta jonkin muun lain mukaan (ns. ensisijainen korvaus).

Esimerkki 1

21.4.1989

Esimerkki 2

Lähtökohtana on, että eläkkeenhakija ilmoittaa saamansa korvaukset eläkelaitokselle eläkehakemuksessaan. Eläkelaitoksen tulee tämän jälkeen selvittää, miltä päiviltä työntekijä on saanut sairauspäivärahaa tai vastaavaa muuta korvausta, mikäli eläkkeeseen ei muutoin liity tulevaa aikaa. Eläkelaitoksen tulee myös oma-aloitteisesti tutkia, onko työntekijä saanut sairauspäivärahaa tai vastaavaa muuta korvausta, jos esimerkiksi eläkehakemusasiakirjoista käy ilmi, että siihen on aihetta ja eläke muussa tapauksessa jäisi vapaakirjaeläkkeeksi.

2.2

SVL:n mukaiseen päivärahaan rinnastettavat muut korvaukset

SVL:n mukaiseen päivärahaan rinnastetaan se muun lain mukainen korvaus, joka on maksettu täyden työkyvyttömyyden perusteella. Tämän yleiskirjeen liitteenä on luettelo niistä laeista, joiden mukainen korvaus rinnastetaan SVL:n mukaiseen päivärahaan (liite 1).

Ensisijaisen korvauksen saaja ei aina kuitenkaan hae SVL:n mukaista päivärahaa. Näin ollen joissakin tilanteissa voi olla epäselvää, onko muun lain mukainen korvaus maksettu täyden työkyvyttömyyden perusteella ja olisiko korvauksen saajalla ollut oikeus SVL:n mukaiseen päivärahaan. Näissä tilanteissa eläkelaitos voi pyytää asiasta lausunnon Kansaneläkelaitoksen paikallistoimistolta.

Mikäli muun lain mukainen korvaus rinnastetaan SVL:n mukaiseen päivärahaan, otetaan huomioon vain ne kor-

21.4.1989

vauspäivät, joilta olisi suoritettu SVL:n mukaista päivärahaa. Jos muun lain mukaisessa korvauksessa ei ole omavastuu-aikaa, vähennetään korvauspäivistä SVL:n mukainen omavastuu-aika. Samoin vain arkipäiviltä maksettu muun lain mukainen korvaus otetaan huomioon.

SVL:n mukaista päivärahaa maksetaan omavastuuajan jälkeen 16 - 64-vuotiaalle, joka on sairauden vuoksi kykenemätön tekemään tavallista työtään tai siihen läheisesti verrattavaa työtä.

Omavastuu-aika on sairastumispäivän lisäksi seitsemän sitä seuraavaa arkipäivää. Arkipäiviksi luetaan myös lauantait. Jos työkyvyttömyys alkaa saman sairauden perusteella ennen kuin on kulunut 30 päivää viimeisestä SVL:n mukaisesta päivärahapäivästä, uutta omavastuu-aikaa ei ole.

Jos henkilö on saanut SVL:n mukaista päivärahaa 300 päivältä, hän saa saman sairauden vuoksi uudelleen päivärahaa vasta oltuaan vuoden ajan työkykyinen. Uuden sairauden aiheuttaessa työkyvyttömyyden tätä aikarajaa ei ole.

2.3 Soveltamisala

Tämä muutos koskee kaikkia eläkelajeja.

Vastaava muutos on tehty myös LEL:n 7 §:ään ja MEL:n 12 §:ään. Viittaussäännösten kautta muutosta sovelletaan myös TaEL:n, YEL:n ja MYEL:n mukaisia eläkeitä määrättäessä.

2.4 Voimaantulo

Muutos tuli voimaan 1.1.1989 ja koskee niitä tapauksia, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen. Näin ollen myös ajalta ennen lain voimaantuloa maksetut päivärahat saattavat jatkaa jälkikarensssia.

Huomattakoon, että vanhuuseläkkeen eläketapahtumahetkenä pidetään eläkeiän täyttämistä.

21.4.1989

3

TULEVAN AJAN OIKEUDEN MÄÄRÄYTYMINEN

Aikaisemmin tuleva palvelusaika liitettiin pääsääntöisesti vähintään neljä kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen. TEL 6 §:n 3 momenttia on muutettu siten, että tuleva aika liitetään pääsääntöisesti vähintään kuusi kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen. Muutos on tehty, jotta tulevan ajan eläketurva vastaisi entistä paremmin työntekijällä ennen eläketapahtumaa ollutta ansiotasoa.

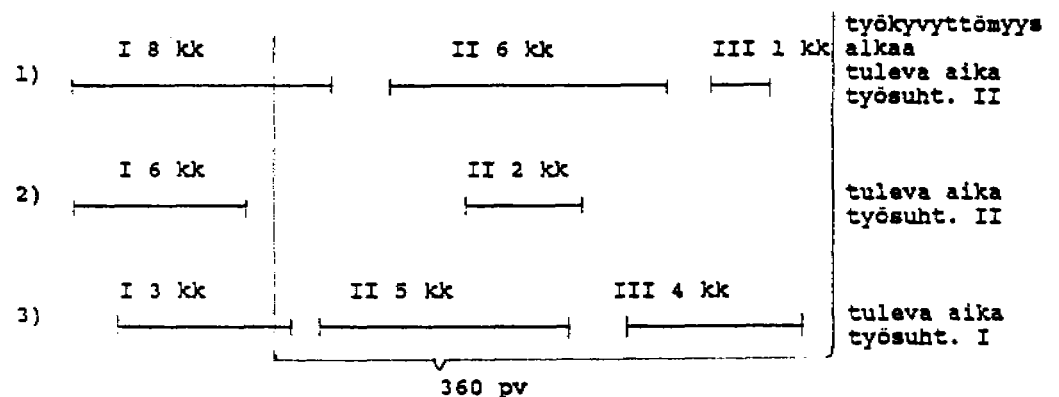
Tulevan ajan oikeus määräytyy YEL:ssä ja MYEL:ssä vastaavalla tavalla kuin TEL:ssä.

3.1

Tulevan ajan liittäminen

Pääsäännön mukaan tuleva palvelusaika liitetään viimeiseen vähintään kuusi kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen. Jos työntekijällä ei ole ollut TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittaman jälkikarenssin aikana yhtään vähintään kuusi kuukautta kestänyttä työsuhdetta, oikeus tulevaan palvelusaikaan liitetään kuten tähänkin asti vanhimpaan jälkikarenssin aikana olleeseen työsuhteeseen (ns. uimissäännös).

Vastaavasti tuleva aika voi liittyä myös alle 6 kk kestäneeseen yrittäjätoimintajaksoon.

Oikeus tulevaan aikaan päättyy, jos työntekijä uuden vähintään kuusi kuukautta kestäneen TEL-työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella saavuttaa oikeuden tulevaan aikaan. Samoin oikeus tulevaan aikaan päättyy, jos työntekijä työsuhteen päättymisen jälkeen saavuttaa tulevan ajan oikeuden LEL-rajamäärän tai TaEL-rajamäärän perusteella.

21.4.1989

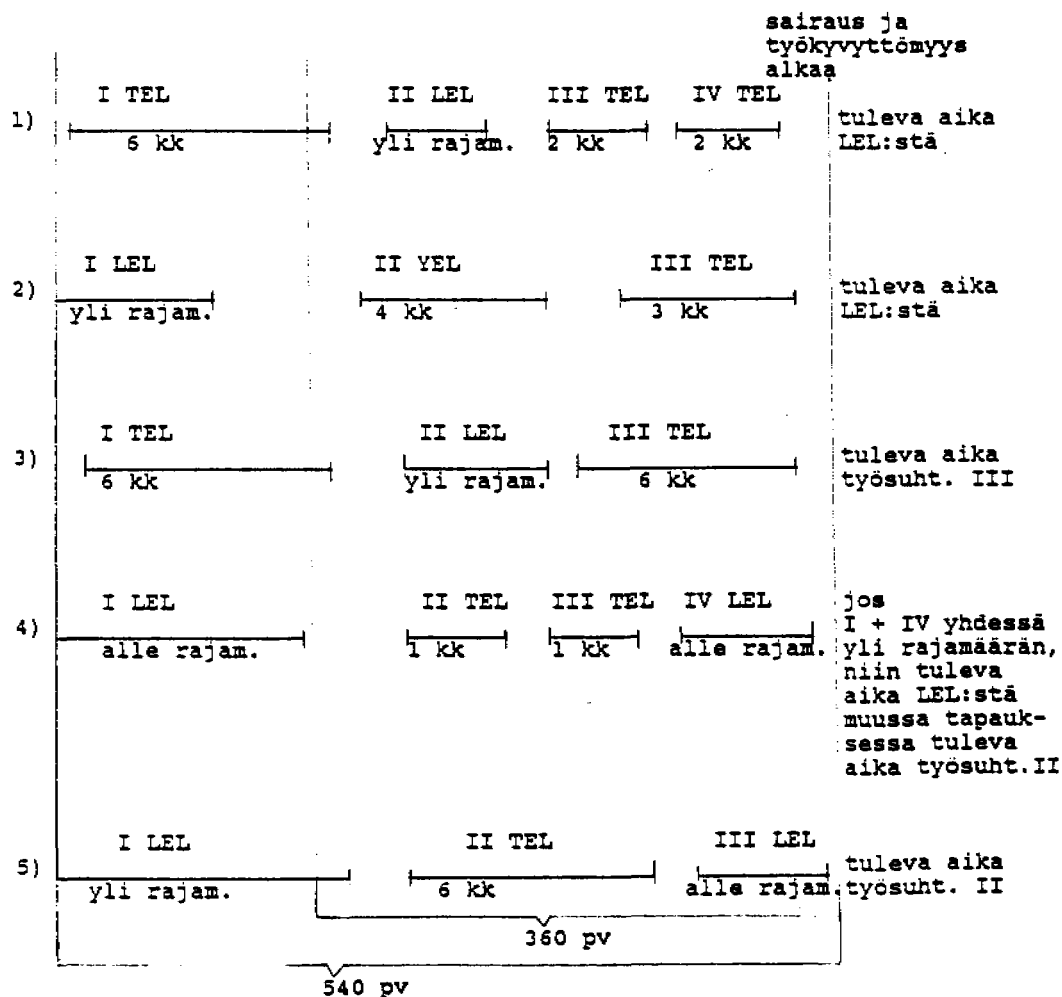
3.2

LEL-ansiot ja tulevan ajan oikeus

Oikeus LEL:n mukaiseen tulevaan aikaan syntyy, kun työntekijä on ansainnut LEL:n alaisissa töissä lain 7 §:n 1 momentin tarkoittaman 540 päivän aikana vähintään saman pykälän tarkoittaman rajamäärän (ylempi rajamäärä, 800 mk ind. 100).

Oikeuden tulevaan aikaan LEL-ansioiden jälkeen sammuttaa vähintään kuusi kuukautta kestänyt TEL-työsuhte tai yrittäjätoiminta. Vastaavasti LEL:n 7 §:n 1 momentin rajamäärän ansaitseminen sammuttaa TEL-työsuhteen sekä myös YEL:n ja MYEL:n perusteella saavutetun tulevan ajan oikeuden.

Jos LEL-ansiot ovat estäneet tulevan ajan määräytymisen TEL:n perusteella, korvataan LEL-keskipalkka TEL-eläkepalkalla, jos se on suurempi (LEL 7 §:n 5 mom). Vastaavasti LEL-keskipalkka korvataan MYEL:n tai YEL:n tulevan ajan eläkkeen perusteena olevalla työtulolla, jos LEL-ansiot ovat estäneet tulevan ajan määräytymisen MYEL:n tai YEL:n nojalla.

21.4.1989

3.3

TaEL-ansiot ja tulevan ajan oikeus

Työntekijällä on oikeus TaEL:n nojalla täysitehoiseen työkyvyttömyyseläkkeeseen, jos hän on ansainnut TaEL-töissä työkyvyttömyyden alkamisvuonna vähintään 540 mk (ind. 142) tai jos sellaisen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin työntekijällä on ollut tämän rajamäärän verran TaEL-ansioita, ei ole kulunut TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittamaa 360 päivää työkyvyttömyyden alkamiseen.

Työntekijän oikeus TaEL:n mukaiseen tulevaan aikaan päättyy, jos työntekijä TaEL-kalenterivuoden jälkeen saavuttaa vähintään kuusi kuukautta jatkuneen työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella oikeuden tulevaan aikaan tai jos hän TaEL-kalenterivuoden päätyttyä ansaitsee LEL 7 §:n 1 momentin rajamäärän.

3.4

Rinnakkainen työskentely ja tulevan ajan oikeus

Työntekijä saa kahden tai useamman työsuhteen tai yrittäjätoiminnan perusteella oikeuden tulevaan aikaan, jos hänen työskentelynsä työsuhteissa tai yrittäjänä on ollut samanaikaista vähintään kuuden kuukauden ajan.

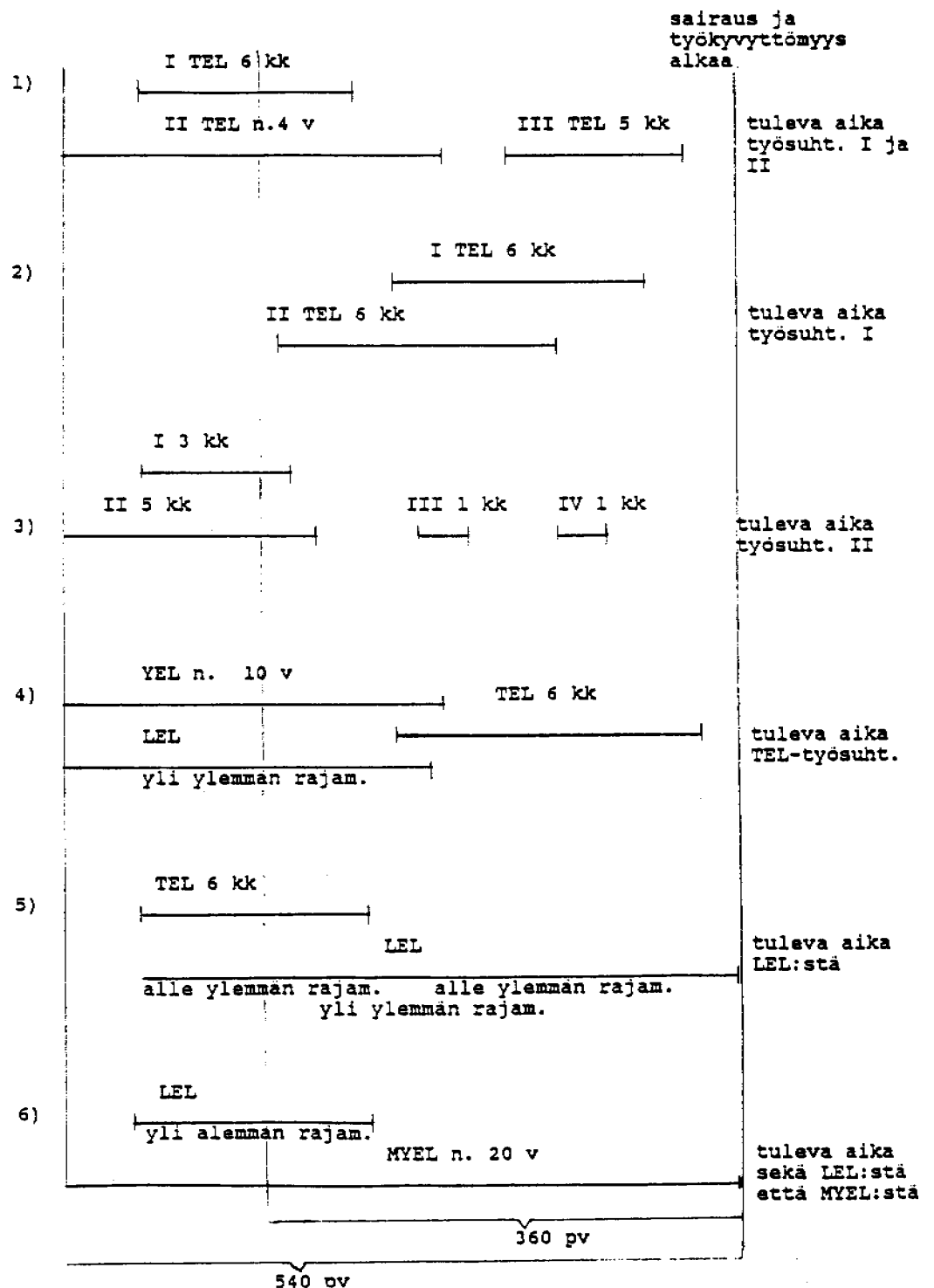
Työntekijä saa tulevan ajan oikeuden sekä TEL-työsuhteen että LEL-ansioiden perusteella, jos hän ansaitsee LEL 7 §:n 1 momentin tarkoittaman rajamäärän vähintään kuusi kuukautta jatkuneen TEL-työsuhteen kestäessä. Oikeus tulevaan aikaan rinnakkain sekä YEL-toiminnan että LEL-ansioiden perusteella syntyy vastaavalla tavalla.

Työntekijä saa oikeuden tulevaan aikaan sekä TaEL:n että rinnakkaisen työsuhteen perusteella, jos työntekijä on kalenterivuoden aikana ansainnut TaEL-rajamäärän ja hänellä on ollut sinä kalenterivuonna vähintään kuusi kuukautta jatkunut TEL-työsuhde tai hän on harjoittanut yrittäjätoimintaa vähintään kuuden kuukauden ajan tai ansainnut LEL 7 §:n 1 momentin rajamäärän.

Työntekijä saa LEL 7 §:n 4 momentin mukaan oikeuden tulevaan aikaan sekä LEL:n että MYEL:n nojalla, jos hän on rinnan vähintään kuusi kuukautta jatkuneen MYEL-toiminnan kanssa ansainnut ns. alemman rajamäärän, 200 mk ind.100 (kuten seuraavan sivun esimerkin kohdassa 6).

21.4.1989

Kahden tai useamman työskentelyn perusteella saavutettu tulevan ajan oikeus päättyy, jos työntekijä rinnakkaisuuden päätyttyä uuden vähintään kuusi kuukautta jatkuneen työsuhteen tai yrittäjätoiminnan, LEL-rajamäärän tai TaEL-rajamäärän perusteella saavuttaa oikeuden tulevaan aikaan. Uusi työskentely on voinut alkaa jo rinnakkaisuuden kestäessä, kuten seuraavan esimerkin kohdassa 4).

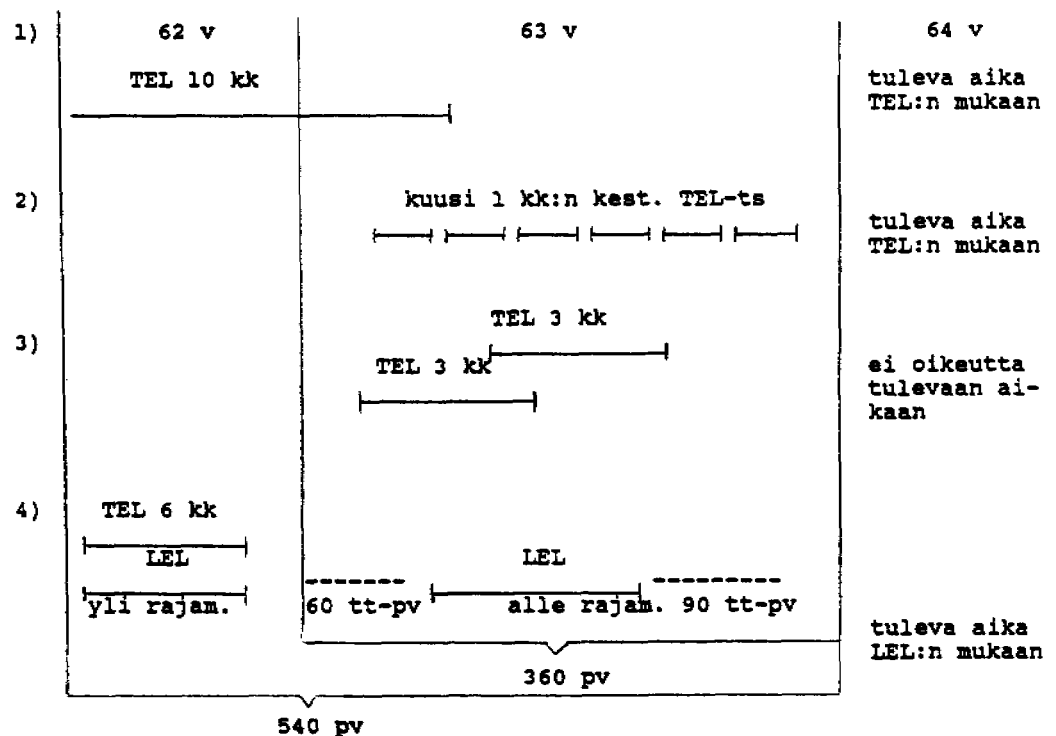
21.4.1989

3.5

Vanhuuseläkkeen tulevan ajan oikeus

Työntekijä saa oikeuden vanhuuseläkkeen tulevaan aikaan, jos hänellä on ollut TEL-työsuhdeaikaa tai yrittäjätoimintaa vähintään kuusi kuukautta sinä vuonna, jona hän täyttää 63 vuotta. Tänä kalenterivuotena päätynyt työsuhde otetaan huomioon kokonaisuudessaan työsuhteen alusta lukien.

Jos työntekijällä on oikeus vanhuuseläkkeen tulevaan aikaan, se työsuhde tai yrittäjätoiminta, mihin tulevan ajan oikeus liitetään, määräytyy TEL 6 §:n 3 momentin perusteella. Tulevan ajan liittäminen on selostettu kohdassa 3.1 - 3.4 ja 3.6. Jälkikarenssiaika lasketaan työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden viimeisestä päivästä taaksepäin.

21.4.1989

3.6

Julkinen sektori ja tulevan ajan oikeus

Valtion eläkelakia (VEL), kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakia (KVTEL) ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia (KiEL) ei ole vielä muutettu tulevaan aikaan oikeuttavan työsuhteen keston vaatimuksen osalta. Julkisen sektorin eläkkeitä laskettaessa tuleva aika liitetään edelleenkin pääsääntöisesti vähintään neljä kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen. TEL 6 §:n 3 momentin muutoksen vaikutusta selostetaan tarkemmin liitteessä 2.

3.7

Voimaantulo

Muutos tuli voimaan 1.1.1989 ja koskee niitä tapauksia, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen.

Viittaussäännösten kautta TEL 6 §:n 3 momentin muutos tulee sovellettavaksi myös YEL:n, MYEL:n ja TaEL:n mukaisia eläkkeitä määrättäessä.

4

LYHYIDEN TEL-TYÖSUHTEIDEN TULEVAN AJAN PALKKA (NS. TASOITUSPALKKA)

Tulevan ajan liittyessä alle kuusi kuukautta jatkuneeseen TEL-työsuhteeseen tulevan ajan eläkepalkka lasketaan uuden TEL 7 §:n 3 momentin mukaan. Tämä tasoituspalkka lasketaan useamman eläketapahtumaa edeltäneen työsuhteen eläkepalkkojen painotettuna keskiarvona. Tasoituspalkkaa laskettaessa otetaan huomioon ainoastaan TEL-työsuhteet.

Myös alle 23-vuotiaan työntekijän työkyvyttömyyseläkettä laskettaessa sovelletaan TEL 7 §:n 3 momenttia, jos tuleva aika liittyy alle 6 kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen.

TEL-työsuhteen ansaitun ajan eläkepalkka määrätään lyhyissä työsuhteissa kuten tähänkin asti.

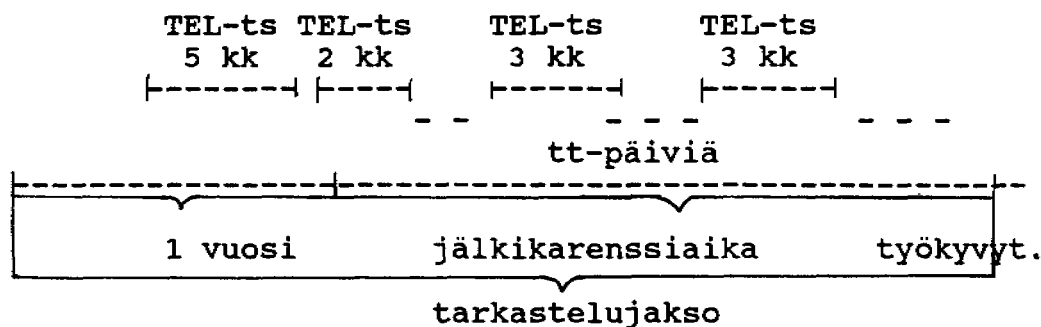
4.1

Tasoituspalkan laskeminen

Tulevan ajan palkkaa laskettaessa TEL-työsuhteet otetaan huomioon eläketapahtumasta taaksepäin laskettavalta TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittamalta jälkikarenssiajalta ja sitä edeltävältä vuoden ajalta; tätä aikaa kutsutaan tarkastelujaksoksi.

21.4.1989

Tarkastelujakso on siis pääsääntöisesti kaksi vuotta. Tarkastelujakso muodostuu tätä pidemmäksi niissä tapauksissa, joissa TEL 6 §:n 3 momentin mukaista 360 päivää pidentävät työttömyyspäivät, opintovapaa tai SVL-mukaiset päivärahat tai vastaava muu korvaus sekä lisäksi naispuolisen työntekijän osalta alle 3-vuotiaan lapsen hoitoaika. Tarkastelujakso voi ulottua 23 vuoden iän täyttämistä edeltäväänkin aikaan.

Tasointuspalkkaa laskettaessa työsuhdeaikaa otetaan tarkastelujaksolta huomioon täysinä kuukausina eläketapahtumasta taaksepäin työsuhteiden päättymisjärjestyksessä enintään 12 kuukautta.

Eläkepalkkojen yhteismäärä saadaan, kun kunkin laskelmaan otetun työsuhteen tai työsuhteen osan aika kuukausina kerrotaan kyseisen työsuhteen eläkepalkalla ja tulot lasketaan yhteen.

Tasointuspalkka saadaan jakamalla edellä tarkoitettu eläkepalkkojen yhteismäärä huomioon otettavien kuukausien lukumäärällä.

Mikäli työsuhteet ovat rinnakkaisia, jätetään tasointuspalkan laskentaan valitun työsuhteen työsuhdeajasta pois ne työsuhteen täydet kuukaudet, jotka ovat tätä työsuhdetta myöhemmin päättyneen työsuhteen kanssa rinnakkaisia. Rinnakkaisuuden aika lasketaan kuukauden tarkkuudella, joten alle kuukauden kestänyt rinnakkaisuus ei vaikuta tasointuspalkan laskentaan. Eläkepalkkojen yhteismäärää laskettaessa näitä rinnakkaisia aikoja ei kuitenkaan vähennetä. Tällä tavalla rinnakkaisilta työskentelyajoilta tulevat huomioonotetuiksi työsuhteiden yhteenlasketut palkat.

21.4.1989

Esimerkki 1. Työntekijällä on tarkastelujakson aikana ollut seuraavat työsuhteet:

Eläkepalkka
v. 89 ind.

TEL-työsuhde A 15.1.1989 - 25.6.1989	3 000 mk/kk
TEL-työsuhde B 1.8.1988 - 5.12.1988	2 000 mk/kk
TEL-työsuhde C 1.3.1978 - 28.2.1988	5 000 mk/kk

Työkyvyttömyys alkoi 26.6.1989. Työntekijä on saanut työttömyyspäivärahaa 50 päivältä vuonna 1988 ja 10 päivältä vuonna 1989.

TEL-ts C 10 v   TEL-ts B 4 kk   TEL-ts A 5 kk

-----|-----|-----|

-----|-----|-----|

-----|-----|-----|

26.4.87   26.4.88   26.6.89

1 vuosi   jälkikarenssiaika   eläket.

Tasoituspalkkaa laskettaessa työsuhteet A ja B tulevat mukaan kokonaisuudessaan. Näistä työsuhdeaikaa kertyy 9 kk. Työsuhteesta C otetaan huomioon vain 12 kuukaudesta puuttuvat 3 kuukautta ja niitä vastaavat ansiot.

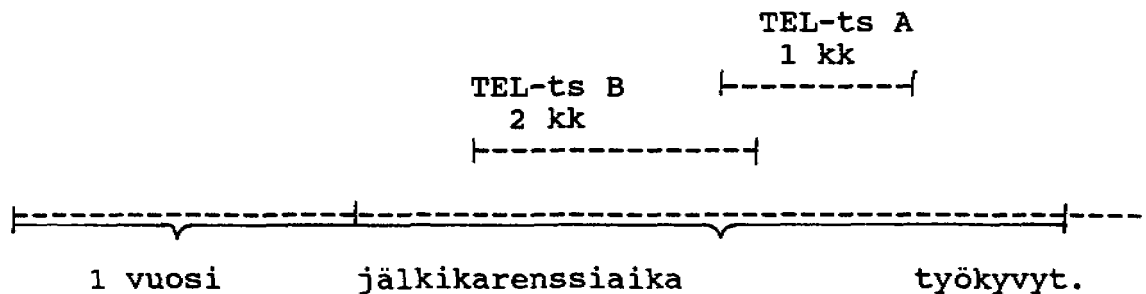
Työsuhde A	5 x 3 000 = 15 000 mk
Työsuhde B	4 x 2 000 = 8 000 mk
Työsuhde C	3 x 5 000 = 15 000 mk
Yhteensä	12 kk 38 000 mk

Tasoituspalkka = $\frac{38\ 000}{12} = 3\ 167$ mk/kk

21.4.1989

Esimerkki 2. Työntekijällä on ollut seuraavat rinnakkaiset työsuhteet:

	Eläkepalkka
Työsuhte A 1.2.1989 - 15.3.1989	5 500 mk/kk
Työsuhte B 15.12.1988 - 26.2.1989	6 500 mk/kk

Kun rinnakkaisuus on kestänyt alle kuukauden, ei rinnakkainen aika vaikuta tasoituspalkan laskentaan.

Työsuhte A	1 x 5 500 =	5 500 mk
Työsuhte B	2 x 6 500 =	13 000 mk
	---	-----
Yhteensä	3 kk	18 500 mk

	18 500	
Tasoituspalkka =	-----	= 6 166,67 mk/kk
	3	

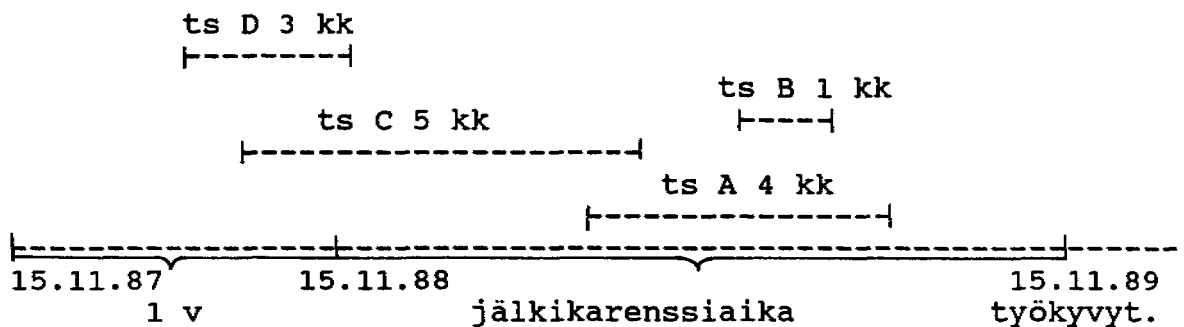
21.4.1989

Esimerkki 3.

Työntekijällä on tarkastelujakson aikana ennen eläketapahtumaa ollut seuraavat työsuhteet:

	Eläkepalkka v. 89 ind.
Työsuhde A 20.2.1989 - 10.7.1989	2 000 mk/kk
Työsuhde B 10.5.1989 - 5.7.1989	5 000 mk/kk
Työsuhde C 20.9.1988 - 10.3.1989	4 000 mk/kk
Työsuhde D 10.8.1988 - 30.11.1988	7 000 mk/kk

Työkyvyttömyys alkaa 15.11.1989.

Tasoituspalkkaa laskettaessa työsuhteiden valinta aloitetaan eläketapahtumasta taaksepäin.

Tasoituspalkassa huomioon otettava työsuhdeaika:

Työsuhde A	4 kk (ei rinnakkaisuutta)	=	4 kk
Työsuhde B	1 kk - rinnakkaisuus 1 kk	=	0 kk
Työsuhde C	5 kk - rinnakkaisuus 0 kk	=	5 kk
Työsuhde D	3 kk - rinnakkaisuus 2 kk	=	1 kk
			--
			10 kk

- työsuhde A on päättynyt viimeisenä, joten työsuhteen kestoaika otetaan huomioon kokonaisuudessaan
- työsuhde B on kokonaisuudessaan ollut rinnakkain työsuhteen A kanssa, joten työsuhteesta B ei jää työsuhdeaikaa huomioon otettavaksi
- työsuhde C on jatkunut rinnakkain työsuhteen A kanssa alle kuukauden, joten työsuhde C:n työsuhdeajasta ei vähennetä rinnakkaista aikaa
- työsuhde D on jatkunut rinnakkain työsuhteen C kanssa kaksi täyttä kuukautta, joten

21.4.1989

työsuhteesta D jää työsuhdeaikaa huomioon otettavaksi 1 kuukausi.

Eläkepalkkojen yhteismäärä:

työsuhde A	4 x 2 000 =	8 000 mk
Työsuhde B	1 x 5 000 =	5 000 mk
Työsuhde C	5 x 4 000 =	20 000 mk
Työsuhde D	3 x 7 000 =	21 000 mk
	-----	
		54 000 mk

Eläkepalkkojen yhteismäärää laskettaessa otetaan kunkin työsuhteen eläkepalkka huomioon myös rinnakkaisilta ajoilta.

	54 000	
Tasoituspalkka =	-----	= 5 400 mk/kk
	10	

4.2

Uusi eläketapahtuma (TEL 6 §:n 4 mom.)

Jos työntekijä on saanut aikaisemmin työkyvyttömyyseläkettä ja tämän eläkkeen tulevan ajan palkka on laskettu tasoituspalkkaa käyttäen, tätä tasoituspalkkaa pidetään myös eläkkeelläoloajan eläkepalkkana, kun uuden työkyvyttömyyden tai vanhuuden perusteella myönnettävää eläkettä lasketaan.

4.3

Eläkepalkan harkinnanvarainen tarkistaminen

Tasoituspalkkaa laskettaessa työsuhteitten eläkepalkat on otettava huomioon TEL 7 §:n 1 momentin mukaisesti laskettuina, vaikka jonkin työsuhteen eläkepalkkaan olisikin sovellettu harkinnanvaraista tarkistusta (TEL 7 §:n 2 momenttia).

4.4

Voimaantulo

TEL 7 §:n 3 momentin säännös tuli voimaan 1.1.1989 ja koskee niitä tapauksia, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen.

21.4.1989

5

LEL:N MUKAISTEN TULEVAN AJAN ANSIOIDEN LASKEMINEN

LEL:n mukaista eläkettä määrättäessä laskennallinen tulevaa aikaa koskevien ansioiden määrä on perustunut LEL:n alaisissa töissä saantuihin palkkoihin. Tulevan ajan ansioiden perusteena ovat olleet niiden työvuosien ansiot, jolloin LEL-ansiot ovat kohonneet yli LEL:n 7 §:n 1 momentin rajamäärän (800 mk ind. 100). LEL-ansioita on pidetty koko vuoden aikana ansaittuina, vaikka työntekijällä olisi ollut samana vuonna esimerkiksi TEL:n piiriin kuuluvia työsuhteita.

LEL 7 §:n 1 momenttiin on nyt lisätty säännös, jonka mukaan LEL-keskipalkkaa laskettaessa LEL-ansioihin lisätään saman vuoden TEL:n mukaisesta työstä saadut ansiot. Tämä TEL-työsuhteen ansioiden lisäys tehdään vain silloin, kun tuleva aika määräytyy ainoastaan LEL:n mukaan.

LEL-keskipalkan laskeminen

LEL-ansioihin lisättävien TEL-ansioiden määrä lasketaan kertomalla TEL-työsuhteen eläkepalkka samalle vuodelle kohdistuvalla työsuhteen ajalla. Aika lasketaan päivän tarkkuudella. LEL-ansioihin lisättävien TEL-ansioiden perusteena käytetään eläkkeen perusteena olevaa palkkaa. Mikäli TEL-työsuhteen ansaitun eläkkeen perusteena olevaan eläkepalkkaan on sovellettu TEL 7 §:n 2 momentin säännöksiä, käytetään tätä eläkepalkkaa myös LEL-ansioihin lisättävien TEL-ansioiden perusteena.

TEL-ansiot lisätään ainoastaan niiden vuosien LEL-palkkoihin, jolloin työntekijä on LEL-töissä ansainnut vähintään LEL:n 7 §:n 1 momentin rajamäärän.

LEL-ansioihin lisätään ainoastaan TEL:n mukaiseen eläkkeeseen oikeuttavien työsuhteiden ansiot. Vain silloin kun työntekijän ennen 23-vuoden ikää ansaitsemat LEL-palkat otetaan huomioon LEL-keskipalkkaa laskettaessa, myös samojen vuosien TEL-työsuhteiden ansiot lisätään LEL-palkkoihin, vaikka näiden työsuhteiden perusteella ei ole oikeutta TEL:n mukaiseen vapaakirjaeläkkeeseen.

21.4.1989

Esimerkki

Työntekijällä on ollut seuraavat LEL-ansiot:
(laskelman kaikki markkamäärät ovat indeksissä 1387)

vuosi	ansaitut LEL-palkat	LEL + TEL ansiot yht. keskipalkan laskenta
1966	11 598,25	* 39 713,61
1970	46 493,51	* 100 343,75
1972	108 950,70	108 950,70
1986	55 328,08	55 328,24
1987	35 065,26	35 065,26
	-----	-----
	257 435,80	339 401,40

LEL-ansiot ovat olleet kaikkina näinä vuosina
yli ylemmän rajamäärän.

Työntekijällä on ollut lisäksi seuraavat TEL-
työsuhteet:

TS A 9.9.1966 - 21.7.1970 ep.7 530,78
TS B 16.12.1970 - 27.12.1971 ep.6 788,01

- vuoden 1966 LEL-ansioihin lisätään
9.9. - 31.12.1966 väliseltä ajalta
työsuhte A:n ansiot:
 $112/30 \times 7\ 530,78 = 28\ 114,91$ mk

vuoden 1966 LEL+TEL ansiot:
 $11\ 598,25 + 28\ 114,91 = 39\ 713,61$ (*)

- vuoden 1970 LEL-ansioihin lisätään
1.1. - 21.7.1970 väliseltä ajalta
työsuhte A:n ansiot:
 $201/30 \times 7\ 530,78 = 50\ 456,23$ mk

sekä 16.12. - 31.12.1970 väliseltä
ajalta työsuhte B:n ansiot:
 $15/30 \times 6\ 788,01 = 3\ 394,01$ mk

yhteensä 53 850,24 mk

vuoden 1970 LEL + TEL ansiot:
 $46\ 493,51 + 53\ 850,24 = 100\ 343,75$ mk (*)

21.4.1989

- TEL-ansioita vuosilta 1967-1969 sekä 1971 ei lisätä, koska työntekijällä ei ole ollut näinä vuosina LEL-ansioita.

LEL-keskipalkka:

339 401,40

----- = 5 656,69 mk/kk

60

Aika työkyvyttömyydestä eläkeikään 69 kk joten tulevan ajan palkka on 390 311,61 mk

Eläkkeeseen oikeuttavat ansiot ovat yhteensä:
257 435,80 + 390 311,61 = 647 747,41 mk

LEL-eläke on 809,68 mk/kk.

TEL-työsuhteiden ansaittu eläke lasketaan kuten tähänkin asti.

Voimaantulo

Muutos tuli voimaan 1.1.1989 ja koskee niitä tapauksia, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen. TEL:n mukaisesta työstä saadut ansiot voidaan ottaa huomioon LEL:n voimaantulosta 1.7.1962 alkaen.

6

MYEL:N MUKAISEN TULEVAN AJAN TYÖTULON MÄÄRÄÄMINEN

Maatalousyrittäjälle myönnettävässä eläkkeessä tulevan ajan eläkkeen perusteena olevana työtulona on pidetty yrittäjälle eläketapahtumaan mennessä vahvistettujen työtulojen keskimäärää. Tämä keskimäärä on saatu jakamalla yrittäjälle vahvistettujen ja indeksillä tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla.

MYEL:n 8 §:ään on nyt lisätty uusi 8 momentti, jossa säädetään tulevan ajan eläkkeen perusteena olevan työtulon määräytymisestä.

Uuden säännöksen mukaan tulevan ajan työtulo lasketaan erikseen pääsääntöisesti työkyvyttömyyden alkamista välittämästi edeltäneen neljän vuoden työtulojen keskimääränä. Tätä neljän vuoden aikaa pidennetään niin monella vuodella kuin mitä maatalousyrittäjän ikä työkyvyttömyyden alkaessa ylittää 52 vuoden iän kuitenkin enintään kahdeksaan vuoteen.

21.4.1989

Ikä työkyvyttö- den alkaessa	Tulevan ajan työtulon perusteena olevien vuosien lukumäärä:
- 52 tai vähemmän	4
- 53	5
- 54	6
- 55	7
- 56 tai enemmän	8

Maatalousyrittäjätoiminnan aikana ansaitun eläkkeen laskeminen ei muutu. Ansaitun eläkkeen perusteena pidetään edelleenkin MYEL:n 8 §:n 7 momentin mukaan laskettua painotettua työtuloa.

Ansaitun eläkkeen eläkkeeseen oikeuttavaa aikaa laskettaessa ainoastaan täydet kuukaudet otetaan huomioon. Jos tästä ajasta jää ylimääräisiä päiviä, nämä päivät lisätään tulevan ajan eläkkeeseen oikeuttavaan aikaan.

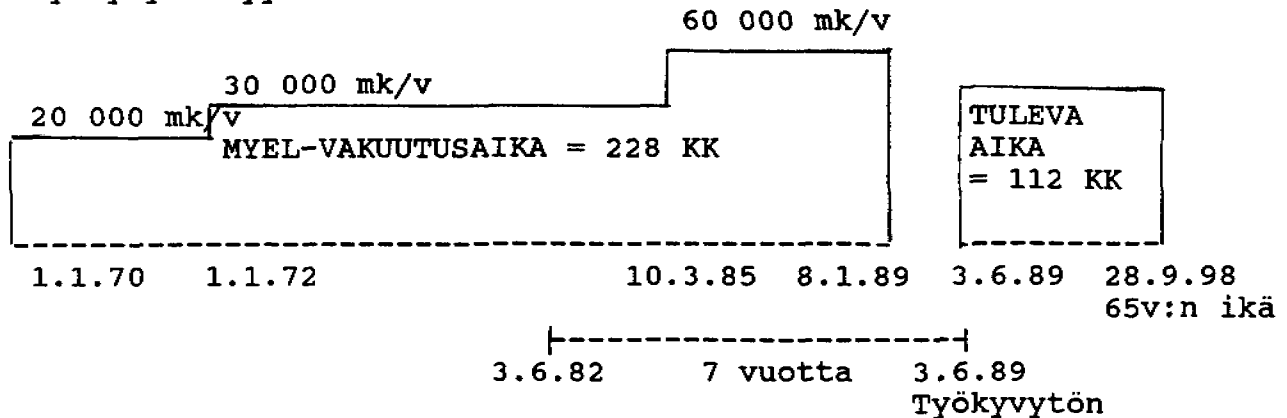
MYEL:n mukainen vanhuuseläke määräytyy samalla tavoin kuin sellainen työkyvyttömyyseläke, joka maatalousyrittäjälle olisi myönnetty, jos hän olisi tullut työkyvyttömäksi 63 vuoden iän täyttämivuoden lopussa. Uuden säännöksen mukaan MYEL:n mukainen vanhuuseläke tulevan ajan osalta lasketaan yrittäjän 63 vuoden iän täyttämivuodelle ja seitsemälle sitä aikaisemmalle vuodelle vahvistettujen työtulojen keskimäärän perusteella. Tätä säännöstä sovelletaan myös varhennettua vanhuuseläkettä määrättäessä.

Uusi säännös koskee kaikkia muita MYEL:n mukaan laskettavia eläkkeitä paitsi sukupolvenvaihdoseläkettä. Mikäli työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö siirtyy sukupolvenvaihdoseläkkeelle, ei eläkkeen määrä kuitenkaan muutu. Vastaavasti sukupolvenvaihdoseläkkeeltä vanhuuseläkkeelle siirtyvän henkilön eläkkeen määrä ei muutu.

21.4.1989

Esimerkki

- + Syntymäaika 28.9.1933
- + Työkyvyttömyys 3.6.1989

MYEL-työtulot:

- Työtuloksi on vahvistettu 20 000 mk/v (ind.1387) 1.1.1970 alkaen.
- Työtuloksi on tarkistettu 30 000 mk/v (ind.1387) 1.1.1972 alkaen.
- Työtuloksi on tarkistettu 60 000 mk/v (ind.1387) 10.3.1985 alkaen.
- Yrittäjätoiminta on päätynyt 8.1.1989

Ansaitun eläkkeen perusteet:

- Eläkkeeseen oikeuttava aika 1.1.1970 - 8.1.1989 on (19 v 0 kk 8 pv) eli 228 kk. Ylimääräisiä päiviä jää 8 pv.
- Tämän ajan painotettu työtulo on 2 915,82 mk/kk.

$$\text{Ansaittu eläke: } 228 \div 800 \times 2\,915,82 = 831,01 \text{ mk/kk}$$

Tulevan ajan eläkkeen perusteet:

- Eläkkeeseen oikeuttava aika 3.6.1989 - 28.9.1998 on 9 v 3 kk 26 pv.
- Tähän lisätään aktiiviajan ns. ylimääräiset päivät 8 pv.
- Tulevan ajan eläkkeeseen oikeuttava aika on 112 kk.

- Yrittäjä on työkyvyttömyyden alkaessa 55-vuotias.
- Tulevan ajan työtulo on työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen seitsemän vuoden työtulojen keskimäärä.
- Ajalle 3.6.1982 - 8.1.1989 lasketaan keskityötulo:

$$\frac{997 \times 30\,000 + 1\,379 \times 60\,000}{997 + 1\,379} = 47\,411,62 \text{ mk/v} = 3\,950,97 \text{ mk/kk}$$

$$\text{Tulevan ajan eläke: } \frac{112}{800} \times 3\,950,97 = 553,14 \text{ mk/kk}$$

Ansaittu eläke + tulevan ajan eläke:

$$831,01 + 553,14 = 1\,384,15 \text{ mk/kk}$$

HEA14

21.4.1989

Voimaantulo Muutosta sovelletaan eläkkeisiin, joissa eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen.

7

YEL-TOIMINNAN TEKNINEN KATKAISU

Yrittäjien eläkelain 7 §:ään on lisätty säännös, jonka mukaan YEL-toiminta jaksotetaan tietyin edellytyksin erillisiksi jaksoiksi eläkkeen määräämistä varten. (ns. tekninen katkaisu).

7.1

Teknisen katkaisun edellytykset

Tekninen katkaisu tehdään niissä tapauksissa, joissa yrittäjän työtuloa on yrittäjän työpanoksen arvon muutoksen johdosta tarkistettu olennaisesti.

Teknisen katkaisun edellytykset ovat:

- työtuloa on korotettu vähintään yhdellä kolmanneksella. Tekninen katkaisu tehdään myös silloin, kun YEL:ssä säädetyn työtulon enimmäismäärän 352 030,46 mk/v (ind 1387) ylittymisen johdosta täysimääräistä kolmanneksen korotusta ei ole voitu vahvistaa

tai

- työtuloa on alennettu vähintään yhdellä neljänneksellä.

Teknisen katkaisun tekeminen edellyttää lisäksi, että työtuloa tarkistetaan viimeistään neljän vuoden kuluessa yrittäjän työpanoksessa tapahtuneesta muutoksesta. Jos on ilmeistä, että muutos on tapahtunut jo aikaisemmin, teknistä katkaisua ei tehdä vaan ainoastaan työtulon muutos. Teknisellä katkaisulla ei työtuloa voida muuttaa takautuvasti.

Eläkelaitos antaa työtulon muutoksesta muutoksenhakuohjeella varustetun päätöksen. Päätöksessä on mainittava yrittäjätoiminnan teknisestä katkaisusta. Päätöksestä tulee myös käydä ilmi, että tekninen katkaisu poistetaan, mikäli yrittäjätoiminta ei teknisen katkaisun jälkeen jatku neljää kuukautta tai jos eläketapahtuma sattuu neljän vuoden kuluessa teknisestä katkaisusta.

21.4.1989

7.2

Eläkkeen laskeminen

Eläke lasketaan YEL 4 §:n mukaisesti erikseen YEL-toiminnan jaksottamista edeltäneeltä ja sen jälkeen jatkuneelta yrittäjätoimintajaksolta. YEL-jaksot rekisteröidään erillisiksi ja kultakin YEL-jaksolta eläke määräytyy jakson aikana vahvistettujen työtulojen painotetun keskimäärän perusteella.

Tulevan ajan osalta eläke lasketaan sen YEL-jakson eläkkeenperusteena olevan työtulon perusteella, johon tuleva aika liittyy.

Esimerkki

Yrittäjätoiminta on alkanut 1.2.1978, jolloin työtuloksi vahvistettiin 67 000 mk/v (ind 1387). Työtuloa muutettiin 1.2.1982 alkaen 85 000 mk/v (ind 1387). Yrittäjä hakee työtuloon muutosta 15.3.1989 alkaen. Työtuloksi tarkistetaan 120 000 mk/v.

Työtuloon tehtävä muutos on 41,2 %, joten YEL-toiminta jaksotetaan.

I YEL-jakso 1.2.78 - 14.3.1989

Eläkkeen perusteena oleva työtulo

$$\frac{1\ 440 \times 67\ 000 + 2564 \times 85\ 000}{4\ 004} = 78\ 526,47 \text{ mk/v}$$

Eläkkeeseen oikeuttava aika = 133 kk

$$\begin{aligned} \text{Ansaittu eläke} &= 133/800 \times 78\ 526,47 = \\ 13\ 055,03 \text{ mk/v} &= 1\ 087,92 \text{ mk/kk.} \end{aligned}$$

II YEL-jakso 15.3.1989 alkaen, työtulo 120 000 mk/v.

21.4.1989

7.3

Teknisen katkaisun poistaminen

Tekninen katkaisu poistetaan mikäli yrittäjätoiminta ei ole teknisen katkaisun jälkeen jatkunut neljää kuukautta. Tekninen katkaisu poistetaan myös silloin, kun eläketapahtuma sattuu neljän vuoden kuluessa teknisestä katkaisusta.

Teknisestä katkaisusta tulee merkintä työsuhderekeriiriin. Tämän perusteella eläkehakemusta käsittelevä eläkelaitos selvittää, tuleeko YEL-toimintaan tehty tekninen katkaisu poistettavaksi sen vuoksi, että eläketapahtuma on sattunut neljän vuoden kuluessa teknisestä katkaisusta. Mikäli näin on, eläkelaitos pyytää YEL-toiminnan vakuuttaneelta laitokselta lausunnon vapaakirjan määrästä.

Teknisen katkaisun poistamisesta todetaan vakuutuksen päättymispäätöksessä tai eläkepäätöksessä.

Kun tekninen katkaisu poistetaan, niin työtuloon tehty muutos kuitenkin säilyy. Teknisen katkaisun poistamisen jälkeen jakso liitetään edelliseen yrittäjätoimintajaksoon.

Vanhuuseläkkeessä eläketapahtuma on 65 vuoden iän täyttämispäivä, joten teknistä katkaisua ei voida tehdä 61 vuoden iän täyttämispäivän jälkeen. Työtulon tarkistus voidaan kuitenkin tehdä normaalisti.

7.4

Voimaantulo

Teknistä katkaisua koskevia säännöksiä sovelletaan niissä tapauksissa, joissa työtulon määrää tarkistetaan 1.1.1989 alkaen tai sen jälkeen. Yrittäjän työpanoksessa tapahtunut muutos on voinut tapahtua jo ennen lain voimaantuloa, aikaisintaan kuitenkin neljä vuotta ennen lain voimaantuloa.

8

MUUTOSTEN VAIKUTUS YHTEENSOVITUSPERUSTEeseen

TEL 8 §:n mukaisena yhteensovitusperusteena käytetään korkeinta peruseläkkeen perusteena olevaa palkkaa. Näin ollen yhteensovitusperusteena voidaan käyttää myös:

- TEL 7 §:n 3 momentin mukaista tasoituspalkkaa
- LEL 7 §:n 1 momentin mukaista LEL-keskipalkkaa
- YEL 7 §:n 3 momentin mukaisen YEL-jakson painotettua työtuloa sekä

21.4.1989

- MYEL 8 §:n 8 momentin mukaista MYEL-eläkkeen tulevan ajan työtuloa.

Yhteensovitusperuste voidaan määrätä myös kahden tai useamman vähintään kuusi kuukautta samanaikaisesti ja yhdenjaksoisesti jatkuneen työ- tai yrittäjätoiminnan yhteenlaskettujen palkkojen tai työtulojen perusteella.

Yrittäjätoimintaa pidetään yhdenjaksoisena teknisestä katkaisusta huolimatta rinnakkaisuusedellytystä tutkittaessa. Mikäli YEL-toiminta on kokonaisuudessaan kestänyt vähintään kuusi kuukautta muun työskentelyn kanssa rinnakkain, mutta kukin YEL-jakso on kestänyt alle kuusi kuukautta, pidetään YEL-työtulona sen jakson työtuloa, joka on suurin.

Myös MYEL:n 8 §:n 8 momentin mukaista tulevan ajan työtuloa voidaan käyttää rinnakkaisuustilanteissa MYEL:n työtulona, mikäli yrittäjätoiminnan rinnakkaisuusedellytys on täyttynyt aktiiviaikana.

9

TYÖTTÖMYYSLISÄÄN OIKEUTTAVA TYÖTTÖMYYSAIKA

Työttömyyslisään oikeuttavaa työttömyysturvalain mukaista ansioon suhteutettua päivärahaa maksetaan sekä kokonaan että osaksi työttömälle työntekijälle.

Lyhennettyä työpäivää tekevä ja osa-aikatyötä vastaanottanut työntekijä on saanut tähän asti työttömyyslisää laskettaessa hyväkseen yhden täysiaikaista työttömyyspäivää vastaavan päivän myös jokaiselta sellaiselta päivältä, jolloin hän on ollut osaksi työssä. Lisäksi hänelle on karttunut samalta ajalta eläkettä työsuhteen perusteella normaalien säännösten mukaan.

Tämän vuoksi työttömyyslisään oikeuttavan työttömyysajan määräytymistä on muutettu lisäämällä TEL:n 7 b §:ään uusi 4 momentti. Työttömyyslisä lasketaan todellisen työttömyysajan perusteella silloin, kun työntekijä on ottanut vastaan vastaavaa osa-aikatyötä tai tekee lyhennettyä työpäivää. Näissä tapauksissa työttömyyspäivien lukumääränä käytetään saatuja päivärahoja vastaavien täysien päivärahapäivien lukumäärää.

Voimaantulo

Tämä muutos tuli voimaan 1.1.1989 ja koskee siten 1.1.1989 alkaen maksettuja päivärahoja.

HEA14

21.4.1989

Työttömyyskassat ilmoittavat Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin 1.1.1989 alkaen maksetuista päivärahoista osapäivien osalta vastaavien täysien päivärahopäivien määrän, joten työttömyyslisä voidaan jatkossakin muutoksesta riippumatta laskea suoraan rekisteritietojen perusteella.

TEL:n 7 b §:n 4 momentti tulee viittaussäännösten kautta sovellettavaksi myös LEL:n ja TaEL:n mukaisia eläkkeitä laskettaessa.

21.4.1989

LUETTELO NIISTÄ LAEISTA, JOIDEN MUKAINEN KORVAUS RINNASTETAAN SVL:N MUKAISEEN PÄIVÄRAHAAN TEL 6 §:N 3 MOMENTIN, LEL 7 §:N JA MEL 12 §:N MUKAISTA JÄLKIKARENSSIAIKAA MÄÄRÄTTÄESSÄ:

- tapaturmavakuutuslaki Ty 45
- ammattitautilaki Ty 46
- maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki 1026/1981 Ty 48
- valtioneuvoston päätös tapaturmavakuutuslain täytäntöönpanosta valtion töissä Ty 50
- asetus opiskelutapaturman korvaamisesta Ty 53
- laki eräisiin rangaistus-, huolto- ja hoitolaitoksiin otettujen henkilöiden tapaturmakorvauksesta Ty 54
- laki eräissä vapaaehtoisissa töissä sattuvien tapaturmien korvaamisesta Ty 55
- laki virkatehtävässä apuna olleelle henkilölle eräissä tapauksissa suoritettavasta tapaturmakorvauksesta Ty 55 a
- laki ihmishenkeä pelastettaessa sattuneen tapaturman korvaamisesta Ty 56
- laki valtion viran- ja toimenhaltijain tapaturmakorvauksesta C 41
- sotilasvammalaki Ty 57 a
- laki suomalaisesta valvontajoukosta K 50
- laki palo- ja pelastustoimesta 559/1975 H 60
- väestönsuojelulaki 29 § H 68
- laki sotaorpojen työhuollosta 18 § 363/43
- laki tapaturmakorvausta saavien invalidihuollosta 4 § S 76 a
- asetus tapaturmakorvausta saavien invalidihuollosta annetun lain täytäntöönpanosta 2 §, 3 § S 76 b
- laki liikennevakuutuskorvausta saavien invalidihuollosta 4 § 76 c
- asetus liikennevakuutuskorvausta saavien invalidihuollosta annetun lain täytäntöönpanosta 2 § S 76 d
- liikennevakuutuslaki 1, 4 § Ta 96 a
- vahingonkorvauslaki Si 35 a
- rikosvahinkolaki Si 35 b
- työsopimuslaki 29 § Ty 1
- laki rautatienkäytöstä johtuvan vahingon vastuusta 1, 2, 3 § Si 41
- merilaki 10, 11, 13, 171 § Ka 38
- ilmailulaki 52 - 53 §, 76 § (595/64) Ka 46
- ilmailulaki 6 - 13 § (139/23) Ka 46
- ilmakuljetussopimuslaki 18 §, 21 §, 22 § (45/77) Ka 49
- sähkölaki R 13
- vesilaki 11:2 Ta 9
- rakennuskaari 22:8 Ta 13
- laki eräistä naapuruussuhteista 21, 23 § Ta 14
- atomivastuulaki 6, 7, 8 §, Si 36

21.4.1989

JULKINEN SEKTORI JA TULEVAN AJAN OIKEUS

Valtion eläkelakia (VEL), kunnallisten viranhaltijain ja työntekijäin eläkelakia (KVTEL) ja evankelis-luterilaisen kirkon eläkelakia (KiEL) ei ole vielä muutettu tulevaan aikaan oikeuttavan työsuhteen keston vaatimuksen osalta. Julkisen sektorin eläkkeitä laskettaessa tuleva aika liitetään edelleenkin pääsääntöisesti vähintään neljä kuukautta jatkuneeseen työsuhteeseen.

TEL 6 §:n 3 momentin 1.1.1989 voimaantulleeseen muutoksen jälkeen TEL-työsuhteeseen liittyvän tulevan ajan oikeuden voi sammuttaa vähintään neljä kuukautta jatkunut julkisen sektorin eläkelain alainen työsuhde. Julkisen sektorin eläkelain alaisen työsuhteen tulevan ajan oikeuden sammuttaa vähintään kuusi kuukautta jatkunut TEL-työsuhde tai yrittäjätoiminta.

Seuraavassa on esimerkkejä siitä mihin työsuhteeseen tulevan ajan oikeus liitetään, jos eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen ja työntekijällä on ollut sekä julkisen että yksityisen puolen työsuhteita TEL 6 §:n 3 momentin tarkoittaman jälkikarenssin aikana.

1) TEL 6 kk | työkyvyttömyys
|-----| VEL 4 kk | alkaa

Oikeus tulevaan aikaan tulee vain VEL:n perusteella, koska VEL-työsuhteesta on saavutettu myöhemmin tulevan ajan oikeus.

2) TEL 6 kk | työkyvyttömyys
|-----| | alkaa
VEL 4 kk
|-----|

Oikeus tulevaan aikaan tulee vain TEL:n mukaan, koska TEL-työsuhteen perusteella on saavutettu tulevan ajan oikeus vasta VEL-työsuhteen päättymisen jälkeen.

21.4.1989

- 3)

TEL 6 kk	työkyvyttömyys alkaa
VEL 4 kk	

Oikeus tulevaan aikaan tulee molemmista työsuhteis-
ta, koska sekä VEL:n että TEL:n tulevaan aikaan
oikeuttavan työsuhteen keston vaatimus täyttyy
samanaikaisesti.

- 4)

VEL 12 kk	työkyvyttömyys alkaa
TEL 6 kk	

Oikeus tulevaan aikaan tulee molemmista työsuhteis-
ta, koska kummastakin työsuhteesta on saavutettu
tulevan ajan oikeus ennen toisen työsuhteen päättymistä.

- 5)

TEL 10 v	TEL 5 kk	työkyvyttömyys alkaa
	VEL 4 kk	

Oikeus tulevaan aikaan tulee VEL:stä, koska 4 kk
jatkunut VEL-työsuhde sammuttaa 10 v kestäneen TEL-
työsuhteen tulevan ajan oikeuden ja koska viimeinen
TEL-työsuhde on kestänyt vähemmän kuin 6 kk.